

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Červený květ, Ostrava

XI 1960

ze dne

● LEGENDOU O ŘECE jsme byli vzrušeni již tehdy, když přinesla Světová literatura (a to je již dva roky) její první část, Ostravské Divadlo Petra Bezruče připravilo jako jednu z prvních premiér letošní sezóny dramaturgickou tuto významnou novely. Dramaturgicky má »Legenda« na jevišti divadla plně oprávnění. Je to dílo o mladých a především pro mladé. Právě proto, že se tu střetávají hrdinové i diváci tváří v tvář životu a jeho proměnám. Před režisérem Sašou Lichým i výtvarníkem O. Schindlerem byl poměrně těžký úkol. V sledu drobných záznamů — vybraných přímých projevů z Kuzněcovovy knížky — ne docela šťastně sestavených v dramatické pásmo — sledovat životní osudy maturationa Tolky od jeho odjezdu z hlavního města — až po sžití se s novým prostředím a s kolektivem spolupracovníků na stavbě přehrady na Angaře. Právě proto, že sama literární předloha stojí nepředstavitelně výše než dramaturgická (L. Chudela), musel se cítit režisér v mnoha situacích bezradný. Avšak díky režijní pečlivosti sledujeme krok za krokem vývoj alespoň ústřední postavy a s radostí přijímáme některé dobré výkony herců. Ať je to již vkusný přednes Viktorových dopisů R. Volfem, či výbušný, temperamentní Miša F. Husáka. Snad není třeba dále jmenovat dobré i méně dobré výkony. Důležité je, že inscenace, i když v dramaturgii ne dost divadelní, si získala mladé ostravské obecnstvo, které už, jak se zdá, našlo zájem o toto mladé divadlo. A to, aby i inscenace byly vždy dravé a zdravé mladé, na to musí dramaturgie divadla stále myslet. Je přece ještě hodně mladých lidí v Ostravě, kteří do Divadla Petra Bezruče cestu nenašli — a ty všechny jsme mohli vidět třeba ve frontě na lístky pohostinského vystoupení pražského Semaforu.

-ka-

Nová Svoboda, Ostrava

3. listopad 1960

ze dne

Z KULTURNÍHO ŽIVOTA

K poslední premiéře v Divadle Petra Bezruče v Ostravě

„LEGENDA O ŘECE“

»Nemluvím, Petro, o lumpech, kteří žijí na cizí účet. Ty by bylo líp mačkat jako štěnice.« Tak hovoří Zachar Zacharič k Petkovi a Toljovi a v tom smyslu vyznívá stejnojmenná dramaturgická novela mladého sovětského spisovatele Anatolije Kuzněcova »Legenda o řece«. Uvedlo ji v pátek 28. října Divadlo Petra Bezruče v Ostravě.

Dramaturgická Kuzněcovova novela pro její zcela osobitou literární formu je neobvykle obtížná. Vždyť to ukázala již její loňská rozhlasová úprava v provedení olomouckého divadla a v ještě větší míře letošní televizní nastudování. Zachovala-li alespoň v jakési míře nynější Chudelova dramaturgická novela a její inscenace štatynatost a účinnou, ideovou a morální (ne moralizující) koncepcí, můžeme být spokojeni jen zpolovice. Nepodařilo se totiž dát předloze podobu plnokrevně dramatickou a jevištní. Správně to vyčítil režisér Saša Lichý, který některé vhodné scény vysunul do polohy recitativní, čímž neobyčejně zhuťnil účinek některých částí textu, takže nevznikly hluché. Zkouškou režijní vynalézavosti byly také dialogy Viktora s Toljou, a právě

zde se dalo udělat mnohem více. Nelogicky působily první scény s kolektivním vystupem mladých stavbařů, které postřádaly svou jevištní funkci. Představení bylo však hráno se zaujetím, které diváky místy přece jen strhávalo a provokovalo reagovat na herecký výkon. To je dobrá známka, i když víme, že síly a dispozice jednotlivých představitelů byly rozdílné.

Na uvedení »Legendy o řece« přes její vnější nedramatic-

nost, jež je zasunuta v hluboký a silný vnitřní konflikt Tolji a Viktora, transponovaný přiměřenými literárními prostředky v předloze, můžeme vystopovat upevňování ideového profilu repertoárové skladby Divadla Petra Bezruče.

Ostrava nutně potřebuje divadlo mladých a pro mladé. Nadšení bezručovců pro věc je radostné, i když chceme, aby více pozornosti věnovali jazyku a jevištní řeči. Také pečlivé studium gesta se nedá nahrazovat amatérskou spontánností, nehledě na problémy dokonaleho zvládnutí technických slo-

(rk)

Výstřižková služba
při Pražské informační službě
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

PRÁCE OSTRAVA

2646

ze dne

5. XI. 1960

Výstřižková služba
při Pražské informační službě
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

MLADÁ FRONTA OSTRAVSKÁ

3. XI. 1960

K PREMIÉRE LEGENDY O ŘECE V DPB

Úskali dramaturgické

Je vlastně křivdou psát o nezdaru inscenace Kuzněcovovy Legendy o řece v ostravském Divadle Petra Bezruče, když nejnebezpečnější úskali leží už ve vodách dramaturgické této novely.

Úspěšnou knížku mladého sovětského spisovatele Anatolije Kuzněcova převedl do divadelní podoby L. Chudela. Je známou pravdou, že divadlo je něco zcela jiného než literatura. Drama žije svým vlastním životem, řídí se zákony, které se značně liší od zákonů například románu. Románové postavy mají čas rozvíjet své charaktery na několika stech stránkách. Děj může libovolně přeskakovat z místa na místo, trvat měsíce, léta, desetiletí. Dramatický autor však má k dispozici dvě a půl hodiny a omezený prostor jeviště a smí hovořit pouze přímo řečí. Zato může své myšlenky vkládat do úst přímo živým lidem, hercům.

Je jasné, že odváží-li se už někdo zdramatizovat román pro divadlo, musí vlastně napsat nové dílo.

A na tom právě zároskotál L. Chudela. Dějové zůstal příliš závislý na Kuzněcovově předloze a z živoucích, jasných lidí, líčených v knize svěžím jazykem, mu vyšla většinou schemata, buď přehnaně vulgární, nebo šedivá.

To druhé platí především o ústředním hrdinovi Toljovi. Ne, nic tu nebylo vynecháno: Tolka prožívá rozčarování při prvním setkání se skutečným životem, jede na stavbu, potkává se s všelijakými lidmi, zlymí, tápajícími i dobrými, dře až padá vyslechním, vyrovnává se s dopisy sobě a zbabělce Viktora, poznává sílu mladého kolektivu... To všechno tu je, ale právě proto, že to nebylo přetlumočeno do specifiky divadelní řeči, je to všechno jakási šedivá a bezvýrazná.

Ani režie Saši Lichého a herci tentokrát hřp příliš nepomohli. Zbytečné a nepřirozené používání početného kompáru a statické sporové řečnice ještě podtrhly neživotnost dramaturgické.

A tak jsme se v Divadle Petra Bezruče setkali s představením, které sice občas zaujme citlivě zahrnaným vystupem nebo vtipnou scénkou a vzepne se i k nadšenému závěru, ale bezprostředního, strhujícího dojmu Kuzněcovovy knížky nedosahuje. (jnl)

DIVADLA K MĚSÍCI ČESKOSLOVENSKO-SOVĚTSKÉHO PŘÁTELSTVÍ

Hovoří k nám sovětští lidé

S blížícím se Měsícem čs.-sovětského přátelství vzrůstá na našich jevištích počet inscenací her sovětských autorů. I když sovětské hry tvoří nedílnou součást repertoáru našich divadel po celý rok, přece jen je Měsíc čs.-sovětského přátelství zvláště vhodnou příležitostí nastudovat co nejzávažnější nebo dramaturgicky objektivnější díla.

Dvě z nedávných inscenací mají mnoho společného. Je to Arbužovova »Irkutská historie« (tentokrát s názvem »Příběh na břehu řeky«) v českém souboru Těšínského divadla a dramaturgická Kuzněcovova »Legenda o řece« v ostravském Divadle P. Bezruče. Obě hry mají společného jmenovatele — prostředím sovětských staveb, v němž krystalizují charakterové sovětských lidí.

Kuzněcovovu »Legendu o řece« není třeba představovat. Ve svém novelistickém zpracování patří rozhodně k nejpopulárnější četbě sovětských autorů u nás. Ovšem diváci z jejího jevištního přepisu (L. Chudela) odcházejí do jisté míry zklamáni, protože typická krevnatost díla zaznívá na scéně jen chvílemi. »Přepis« do jevištní řeči — a nikoliv vytvoření svébytného uměleckého díla — poznamenal mnohá místa šedivým náosem, který režie S. Lichého neodstránila. Zvláště hluché a nejasné vyznívají vystoupení starbařského »bezejmenného« kolektivu. A souboru jako celku tentokrát chyběl i strhující elán, kterým dřívákům v dřívějších inscenacích doved

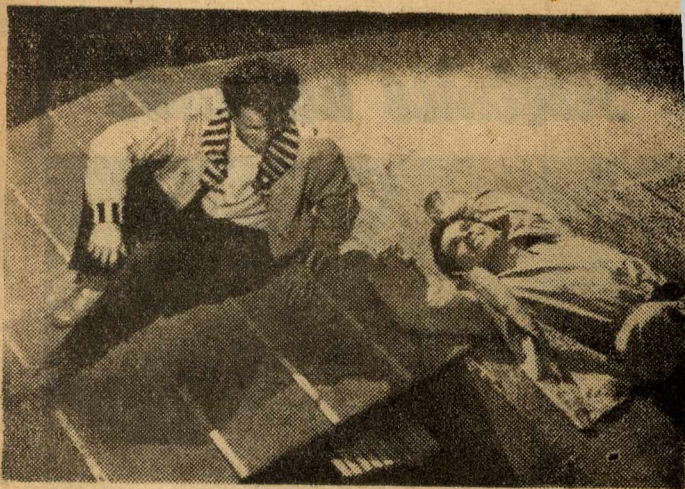
nahradiť technické nedostatky jevištního

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Mladá fronta, Ostrava

1 8. XI. 1960



Ostravské Divadlo Petra Bezruče uvádí dramatisaci Kuzněcovovy známé novely „Legenda o řece“. Na snímku v rolích Tolky a Leonida B. Čvančara a V. Martinec.
Foto F. Krasl.

Výstřížková služba
při Pražské informační službě
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

PRÁCE OSTRAVA

29. X. 1960

ze dne

4 ● Legenda o řece v Ostravě. S blížícím se Měsícem čs.-sovětského přátelství neustále vzrůstá na scénách divadel Severomorávského kraje počet inscenací her sovětských autorů. Včera večer uvedlo ostravské Divadlo Petra Bezruče jako svou další letošní premiéru dramatisace novely Anatolije Kuzněcova „Legenda o řece“. Soubor ji inscenoval v dramatisaci L. Chundely za režijního vedení S. Lichého.